

(Нови Репортер, 19. 5. 2010)

Да ли је важно да знамо колико нас има? Јесте, сматрају све политичке странке са централом у Републици Српској, као и изразита већина грађана овог ентитета. Није, сложни су актери бошњачке партијске сцене и доминантна популација у натполовичном броју кантона Федерације Босне и Херцеговине. Хрватски представници, у складу с уходаним правилима функционисања овдашњег националног троугла, немају јасан став о попису становништва у БиХ. Најгласнији противници утврђивања статистичких података о земљи у којој је посљедња генерална евиденција реализована 1991. године, сконцентрисани у Сарајеву, континуирано препознају «покушаје легализације етничког чишћења у РС» у сваком настојању да се рационално и трезвено разговара о тој теми. Међутим, био би довољан тек један психолошки тест да распрши лажну принципијелност на обалама Миљацке. Уколико би нека озбиљна истраживачка агенција из иностранства у дискрецији извршила пробни попис на релевантном узорку и евентуално дошла до податка да су Бошњаци заступљени са више од 50 процената у демографској непознаници у БиХ, преко ноћи би испарио сав патетични и манипулантски отпор Башчаршије према «пребројавању крвних зрнаца».

Осим такве хипотетичке варијанте, постоји и реалнији начин да се челници Странке демократске акције, Странке за БиХ и Социјалдемократске партије Босне и Херцеговине, заједно са лидером новоформираног Савеза за бољу будућност, натјерају на преиспитивање «тврдох» ставова. Примјенили су га битни функционери Европске комисије – актуелни комесар за проширење Европске уније Штефан Филе и бивши шеф тог ресора, односно, садашњи «министар» ЕУ за економска и монетарна питања Оли Рен. У недавном писаном обраћању предсједавајућем Савјета министара БиХ Николи Шпирићу, бриселски тандем је упозорио на чињеницу да се 2011. одржавају пописи у свим државама Старог континента. Наравно, порука је само формално, због хијерархије у заједничким институцијама, упућена на поменути адресу, а у стварности је намијењена сарајевским носиоцима опструкције, усмјерене против процедуре која се од Рејкјавика до Владивостока одавно третира као елементарни цивилизацијски стандард. Овог пута, особе у БиХ, чија су уста већ деценију и по пуна залагања за «интеграционе процесе», остале су без текста, јер је из звучника у главном граду Белгије, у веома ријетком расплету с тим предзнаком, стигла тешко прихватљива музика за бошњачке политичаре.

Спора реакција: Шта је спорно за Сулејмана Тихића, Хариса Силаџића, Златка

Пише: Саша Бижић
субота, 22 мај 2010 15:55

Лагумцију или Фахрудина Радончића у неочекиваном подухвату Штефана Филеа и Олија Рена? Два запажања, лишена унитаристичког баласта, карактеристичног за готово све интервенције западних центара моћи у унутрашње прилике у БиХ у ратном и постдејтонском периоду. С једне стране, чешко-фински дубл истиче да је сувишно и непотребно пописивати бх. дијаспору, јер је то посао за земље у којима углавном бошњачки, а у мањој мјери и српски и хрватски емигранти из БиХ, данас живе. Такође, Филе и Рен хладнокрвно саопштавају хистеричним негаторима било какве помисли на попис у Босни и Херцеговини прије неодређеног датума у далекој будућности, у најбољем случају - 2050. године, да у ЕУ не постоје јединствени параметри када је ријеч о изјашњавању о националној, вјерској и језичкој припадности. Отприлике, половина чланица Уније преферира ту опцију, остатак не, али, поента је у томе да је етничко, религијско и лингвистичко опредјељивање – добровољна категорија.

Послије помињања такве могућности, наступа хорор сценарио у пројекцијама сарајевских централиста. Јер, антипописна пропаганда у бошњачком сегменту БиХ била је током дужег временског периода до те мјере бјесомучна да би напрасни заокрет изазвао тоталну збрку у понашању поданика једне наопаке политике. Чак и када би улиједио колективни апел политичког и медијског естаблишмента, удруженог са Исламском заједницом, да се у сусретима са анкетарима не избјегавају идентификације Бошњак и муслиман, добар дио обманутих народних маса из тог миљеа пратио би заповијести којима је истекао рок трајања. Тада би се, углавном, поновила ситуација из прва три послеријатна пописа у социјалистичкој Југославији, закључно са изјашњавањем 1961. године, при чему би у Босни и Херцеговини живјели Срби, Хрвати и «неопредијељени».

У новијој бошњачкој политичкој хронологији, то не би био усамљен примјер споре реакције обичних смртника на чудне путеве «тока свијести» њихових вођа, ако се присјетимо догађаја са једног митинга тек основане СДА почетком деведесетих у Зеници. Наиме, Алија Изетбеговић је, суочен са прозивкама владајуће комунистичке гарнитуре да води клерикални покрет, позвао хиљаде окупљених да то гласно демантују. Питао их је: «Јесмоооо ли ми вјерскаааа странкаааа!» Стигао је громогласни одговор: «Јесмооооо!» Затечени «отац нације» морао је да спасава ствар: «Не, ми нисмо вјерска странка, зато што...» Након отрежњујућих тонова Штефана Филеа и Олија Рена, Изетбеговићевим политичким потомцима преостаје само да јадикую над, макар једнократним, удаљавањем Брисела од репутације слијепих пратилаца до бола пробосњачки пристрасне америчке политике из прошле деценије, оличене у Билу Клинтону, Мадлен Олбрајт, ЦНН-у, «Њујорк тајмсу», а посебно у несрећној Хилари Клинтон, која је са малољетним дјететом морала да ескивира «српске снајперисте» на аеродрому у Тузли у марту 1996.

У сваком случају, сада су бриселски чиновници пред озбиљним изазовом у БиХ. Ако у домену пописа становништва покажу бар десети дио упорности, присутне у инсистирању да Босна и Херцеговина проведе, благо речено, контроверзну пресуду Европског суда за људска права из Стразбура у предмету «Сејдић – Финци», може се очекивати да се бошњачке поглавице поколебају у догматском одбијању финиша у коме би се и у овдашњој статистици баратало недвосмисленим математичким факторима, а не паушалним виђењима и унитаристичким идеолошким шаблонима. Уосталом, скромно дистанцирање Запада од блискоисточне магле изнад Сарајева већ је почело, уколико се има у виду референдум у Швајцарској о забрани градње минарета, као и одлука парламента Белгије о забрани ношења бурки и никаба на јавним мјестима, а нарочито прве новчане казне у Француској и Италији с идентичним поводом.

Лице и наличје: Ради се о истој оној Швајцарској и истој оној Белгији из фантазија бошњачких «уставних реформатора» о оптималном узору за прелазно рјешење до потпуне централизације БиХ. Уочи предстојећих ванредних општих избора у Белгији, једина принудна спона Фландрије и Валоније јесте недефинисан статус Брисела у потенцијалном разлазу. Али, ни то не може да буде вјечна препрека. И швајцарско лице медаље «прототипа за суживот» има прозаичније наличје, пошто је алпска конфедерација, према балканским стандардима, у суштини, трећа њемачка држава, са солидном француском и симболичном италијанском мањином. За потврду те тезе не треба се обраћати ни Берлину, ни Бечу, ни двотрећинској већини оних који говоре језиком Гетеа и Шилера у самој Швајцарској, већ – Милу Ђукановићу, злокобном алхемичару који са 43 одсто «Дукљана» у Монтенегру успјешно прави националну државу Црногораца.

Док се коцкице тог мозаика постепено склапају и у кулоарима ЕУ, у Сарајеву пропадају оне административне иницијативе које треба да заврше на сметлишту бесмислица, попут «Закона о забрани (нео)фашистичких организација и употребе њихових симбола», са предвиђеним СДП-овим двочланим «преким судом», састављеним од Дениса Бећировића и Жељка Комшића, орним да ексклузивно одређују кога ће запасти да буде проscribeван или амнестиран. Наспрам тог политичког отпада, колапс не заслужује извјештај надлежне комисије за припрему правног акта о попису становништва, заиста потребног Босни и Херцеговини. Тај документ морао би да буде презентован у Представничком вијећу Парламентарне скупштине БиХ, на сједници заказаној за 25. мај. Било би крајње погрешно да расправа о попису, из угла Европске комисије, протекне у знаку далеко мање пажње од новог испразног и јаловог регионалног «самита на врху», предвиђеног за 2. јун у Сарајеву, као што би било катастрофално да Влада и Народна скупштина РС «забораве» на усвајање републичког закона о попису, ако не буде извјесно да ће ПСБиХ направити тај корак прије сезоне годишњих одмора.

Пише: Саша Бижић
субота, 22 мај 2010 15:55

Мазохизам у коме би 2011. протекла без пописа на нивоу Републике Српске или Босне и Херцеговине ових дана добио је адекватну мјерну јединицу. Привидно, она стиже из свијета (не)културе. Шарлатан из Словеније, наводни позоришни режисер Томи Јанежич, неким чудом, имао је прилику да постави на сцену класичну представу српске драмске књижевности – «Путујуће позориште Шопаловић» аутора Љубомира Симовића, у извођењу београдског Атељеа 212. Још већим чудом, то је чинио у средишту Србије, али и на једном фестивалу у Бриселу, а врхунац перверзије је податак да му је некада славни театар за мизерно посјећене «перформансе» платио чак 38.000 евра. Коначна гадост гласи – Јанежич је направио инцидент у Бриселу, тако што је бацио каранфил на главну глумицу Наду Шаргин, на крају «хепенинга», уз ријечи: «Овако сте ви Срби испраћали војску у ратове широм бивше Југославије». Уз све то, успио је да убаца и Сребреницу у комад чије је мјесто радње, иначе, Ракијска пијаца у Ужицу, преплављеном прекодринским избјеглицама пред усташким терором у току Другог свјетског рата?!

Наравоученије би могло да гласи – тражили сте, гледајте. Али, није само проблем у менаџменту Атељеа 212. Ријеч је о императиву да се јасно разграничне импулси са «западне стране», било екс – Југославије, било Европе, који изискују вјетар у леђа, од оних који подразумијевају дегажирање ногом у позадину. За став Штефана Филеа и Олија Рена може се примјетити да долази од бар једног «сумњивог лица». Међутим, не може се због дискутабилне особе преспавати исправна идеја, као што би било срамотно пристати на замисао да БиХ постане нова Турска, а Косово нова Албанија, само зато што то желе разни ешдауни, шварц-шилинзи, грегоријани, пакове, ештонове и остале утваре из «Путујућег позоришта Јанежич».